

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS MOKESČIO UŽ APLINKOS TERŠIMĄ ĮSTATYMO NR. VIII-1183 2 IR 3
STRAIPSNIŲ BEI ĮSTATYMO 3 PRIEDĖLIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIP-1412, LIETUVOS RESPUBLIKOS ATLIEKŲ TVARKYMO
ĮSTATYMO NR. VIII-787 34²³ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR.
XIIP-2416, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIO UŽ APLINKOS TERŠIMĄ
ĮSTATYMO NR. IX-720 2 STRAIPSNIO IR ĮSTATYMO 3 PRIEDĖLIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO XIIP-2417, LIETUVOS RESPUBLIKOS ATLIEKŲ TVARKYMO
ĮSTATYMO NR. VIII-787 34¹, 34², 34⁴, 34⁵, 34¹⁶, 34¹⁸, 34¹⁹, 34²⁰ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2459 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIO UŽ
APLINKOS TERŠIMĄ ĮSTATYMO NR. VIII-1183 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10 STRAIPSNIŲ IR
ĮSTATYMO 3 IR 4 PRIEDĖLIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO
NR. XIIP-2460“ PROJEKTO (TAP NR. 19-3; TAIS NR. 18-13788(2))**

2019-01-10 Nr. NV-71

Vilnius

Projekto rengėja – Aplinkos ministerija.

Projekto tikslas – pateikti Seimui Vyriausybės išvadą dėl Seimo narės V. Vingrienės pateikto:

1. **Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIIP-1412.** Gamintoju būtų laikomas asmuo, kuris realiai negamina apmokestinamųjų gaminių (padangos, akumulatoriai, filtrai, amortizatoriai ir baterijos), o juos naudoja kaip sudėtinės gaminamos produkcijos (transporto priemonės ar kitoks prietaisas) dalis. Taip pat, siūloma pakeisti apmokestinamųjų gaminių grupavimą ir tarifų dydžius (pvz., padangoms, kurių skersmuo didesnis nei 118 cm – 400 Eur/t, šiuo metu maksimalus galiojantis tarifas padangoms yra 104 Eur/t.).
2. **Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIIP-2416 ir Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIIP-2417.** Siūloma nustatyti, kad apmokestinamųjų gaminių (padangų, amortizatorių, automobilių oro ir tepalo filtrų) tvarkymas organizuojamas skirtingų gamintojų ir importuotojų organizacijų.
3. **Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIIP-2459 ir Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIIP-2460.** Siekiama, kad visi elektros ir elektroninės įrangos, transporto priemonių, į gaminius įmontuotų gaminių gamintojai ir importuotojai dalyvautų atliekų tvarkymo sistemoje, organizuotų ir finansuotų gaminių atliekų surinkimą, vykdytų Vyriausybės nustatytas užduotis. Siūloma atsisakyti reikalauti banko garantijos, įrodančios, kad gaminių atliekos bus tvarkomos. Einamaisiais kalendoriniais metais neįvykdžius nustatytos užduoties, siūloma leisti ją įvykdyti per kitų kalendorinių metų pirmą ketvirtį. Numatoma, kad transporto priemonių gamintojai ir importuotojai turi užtikrinti ne mažiau kaip vienos eksploatuoti netinkamų transporto priemonių priėmimo vietos kiekvienoje savivaldybėje buvimą ir organizuoti jų apdorojimą. Sumažinami kai kurie pakuotės mokesčio tarifai (pvz. plastikinei pakuotei nuo 521 iki 154 Eur/t, PET pakuotei nuo 579 iki 154 Eur/t).

Dabartinė situacija – apmokestinamųjų gaminių bei pakuotės gamintojai ir importuotojai privalo organizuoti ir finansuoti atliekų tvarkymą ir įvykdyti Vyriausybės nustatytas užduotis. Jei užduotys yra neįvykdomos, mokamas mokestis už aplinkos teršimą apmokestinamųjų gaminių ir pakuotės atliekomis. Užduočių neprivalo vykdyti į transporto priemones ir įrangą įmontuotų apmokestinamųjų gaminių gamintojai ir importuotojai. Pažymėtina, kad šiuo metu Aplinkos ministerija yra parengusi Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimo projektą (TAIS Nr.18-693(2)), kuriuo yra siūloma įtvirtinti paprastesnę ir aiškesnę mokesčio sumokėjimo ir deklaravimo sistemą už aplinkos teršimą.

Projekto esmė:

1. **Siūloma nepritarti** Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimo **projektui Nr. XIIP-1412**:
  - siūlomas gamintojo sąvokos keitimas netikslingas, nes sąvoka jau yra apibrėžta Atliekų tvarkymo įstatyme. Gamintoju būtų laikomas asmuo, kuris realiai negamina apmokestinamųjų gaminių (padangos, akumuliatoriai, filtrai, amortizatoriai ir baterijos), o juos naudoja kaip sudėtinės gaminamos produkcijos (transporto priemonės ar kitoks prietaisas) dalis, kurios jau buvo apmokestintos;
  - Įstatymo projekte siūloma apmokestinti gaminius, kurie yra kito gaminio sudedamoji dalis. Tokiu atveju apmokestinamieji gaminiai būtų apmokestinti dvigubai.
2. **Siūloma nepritarti** Atliekų įstatymo pakeitimo **projektui Nr. XIIP-2416** ir Mokesčio įstatymo pakeitimo projektui **Nr. XIIP-2417**:
  - pakeitimai pertekliniai, nes Atliekų įstatyme jau yra reglamentuota, kad gamintojai ir importuotojai licencijuotai gamintojų ir importuotojų organizacijai sutartiniais pagrindais paveda organizuoti gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymą, detalizuojama, kokių gaminių atliekų tvarkymą turėtų organizuoti organizacija – elektros ir elektroninės įrangos, transporto priemonių, alyvų, apmokestinamųjų gaminių, supakuotų gaminių;
  - netikslinga pavesti organizuoti gaminių, priklausančių tai pačiai gaminių grupei, atliekų tvarkymą kelioms organizacijoms, taip didinant finansinę bei administracinę naštą, nes šių atliekų susidarymo šaltinis tas pats – autoservisai.
3. **Siūloma nepritarti** Atliekų įstatymo pakeitimo **projektui Nr. XIIP-2459** ir Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimo **projektui Nr. XIIP-2460**:
  - pakeitimai prieštarautų direktyvai 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų, kurioje nurodyta, kad valstybės narės užtikrina, kad kiekvienas gamintojas, pateikdamas produktą rinkai, pateiktų garantiją, rodančią, kad bus finansuojamas visų elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymas. Direktyva leidžia kaip garantiją pateikti įrodymą, kad gamintojas ir importuotojas paveda savo pareigų vykdymą gamintojų ir importuotojų organizacijai, todėl būtina užtikrinti, kad pati organizacija pateiktų finansinę garantiją dėl būsimo atliekų tvarkymo finansavimo;
  - pareiga transporto priemonių techninę priežiūrą ir remontą vykdantiems asmenims registruotis sąvade (nustatomas draudimas naudotis sąvade neregistruotų asmenų paslaugomis) būtų laikoma leidimu Paslaugų įstatymo prasme, todėl leidimų esminiai reikalavimai (išdavimo, sustabdymo, panaikinimo ir pan.) turėtų būti numatyti įstatyme. Be to, neaišku kokia šio registro nauda ir tikslas. Galbūt tikslas galėtų būti pasiektas pasinaudojus VMĮ turimais duomenimis apie visas šioje srityje veikiančias įmones, ar pagal individualią veiklą veikiančius asmenis;
  - neaiškus atleidimo nuo mokesčio už aplinkos teršimą transporto priemonių atliekomis pagrindas, kaip lengvata būtų taikoma tuo atveju, kai eksploatuoti netinkamų transporto priemonių priėmimo vietos būtų užtikrintos tik dalyje savivaldybių ir pan. Be to, siūloma mokesčio lengvata nesusieta su tiekiamu rinkai kiekiu;
  - neaišku kodėl siekiama tankinti eksploatuoti netinkamų transporto priemonių priėmimo vietų tinklą, t. y. siūloma įpareigoti užtikrinti priėmimo vietą kiekvienoje savivaldyje (šiuo metu yra reikalaujama įrengti kiekvienoje apskrityje);
  - nėra pagrindo išskirti vieną mokesčių mokėtojų grupę (būtent gamintojus ir importuotojus) nurodant, kad mokestinę lengvatą suteikiančias einamųjų metų užduotis jie gali įvykdyti kitų metų I ketvirtį (vartotojai turi gauti atliekų surinkimo paslaugas laiku, galima situacija, kad vykdant praėjusių metų neįvykdytas užduotis, nebus vykdomos einamųjų metų užduotys ir pan.) ir nustatant kitokią, t. y. iki kitų metų balandžio 15 d. (šiuo metu - per 45 dienas pasibaigus mokestiniam laikotarpiui) mokesčio sumokėjimo terminą, kuris pareikalautų papildomų šio mokesčio administravimo išlaidų;
  - siūloma sumažinti mokesčio tarifus tam tikroms pakuotėms nepagrindžiant tokių sumažintų tarifų dydžio (pvz., plastikinėms pakuotėms nuo 521 iki 154 Eur). Siūlomi tarifai prilygtų ar net taptų mažesni už organizacijų taikomus įmokų gamintojams ir importuotojams dydžius. Tokiu atveju neliktų paskatos organizuoti pakuočių atliekų tvarkymą.

4. **Siūloma pritarti** projekto XIIP-2459 3 straipsnio 2 daliai, 4, 5 straipsniams, 6 straipsnio 2 daliai, 7 ir 8 straipsniams ir iš esmės pritarti projekto XIIP-2459 9 straipsniui (transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto paslaugas teikiančių įmonių registracija, apmokestinamųjų gaminių gamintojų ir importuotojų, jų organizacijų prievolė sudaryti sutartis su visomis savivaldybėmis).

Derinimas:

- suderinta be pastabų su Finansų ministerija ir Ūkio ministerija;
- atsižvelgta į Teisingumo ministerijos ir Europos teisės departamento pastabas;
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pateikė tikslinamojo pobūdžio pastabas.

Atitikimas Vyriausybės programos nuostatoms – projektas susijęs su Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 4.1.4.9 veiksmo „Mokesčių už aplinkos teršimą atliekomis peržiūra siekiant nustatyti atliekų mažinimą ir perdirbimą skatinančius tarifus“ ir 4.3.2.3 veiksmo „Galiojančių mokesčių lengvatų įvertinimas ir panaikinimas tų, kuriomis nepasiekti joms keliama tikslai ir kurios nėra efektyvios ir socialiai teisingos“ įgyvendinimu.

Vėluojama pateikti Vyriausybės išvadą Seimui 11 savaitių.

Dalykinio vertinimo išvada – siūlome klausimą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje, prieš tai aptarus tarpinstituciniame pasitarime.

Ekonomikos politikos grupės patarėja

Gina Gajauskienė